

เอกสารประกอบ ชุดที่ ๑
การประชุมกลุ่มย่อยระดมความคิดเห็น ครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓
ของกิจกรรมการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระยะที่ ๒
วันที่ ๒๑ และ ๒๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น.
ณ โรงแรมเดอะ เวลโล ไฮเทล แอนด์ บีเอ็มเอ็กซ์ บีม แทร็ค จังหวัดสระแก้ว

๑. ความเป็นมาของโครงการ

การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ เพื่อใช้สนับสนุนกระบวนการตัดสินใจในการวางแผน โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล รวมทั้งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๔)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ดำเนินการขับเคลื่อน SEA ของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผน การจัดทำแนวทาง SEA รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและผลักดันกลไกการขับเคลื่อน SEA นอกจากนี้ สศช. ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (โครงการติดตามฯ) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ ๑ (มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓ - สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เพื่อจัดทำรายงานการกำหนดขอบเขต สำหรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (Special Economic Zone: SEZ สระแก้ว) ซึ่งเป็นขั้นตอนการกำหนดกรอบและประเด็นสำคัญในการดำเนินการ ทั้งนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และระยะที่ ๒ (มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ - มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ เพื่อดำเนินการต่อเนื่องตามขั้นตอนต่าง ๆ จนเสร็จสิ้นกระบวนการ SEA และจัดทำรายงาน SEA รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการจัดทำแผน เพื่อนำผลที่ได้จากการจัดทำ SEA ไปบูรณาการผนวกเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว อีกทั้ง นำบทเรียนจากการจัดทำ SEA ไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงแนวทาง SEA และนำไปต่อยอดในการจัดทำคู่มือ SEA เชิงประยุกต์ สำหรับแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

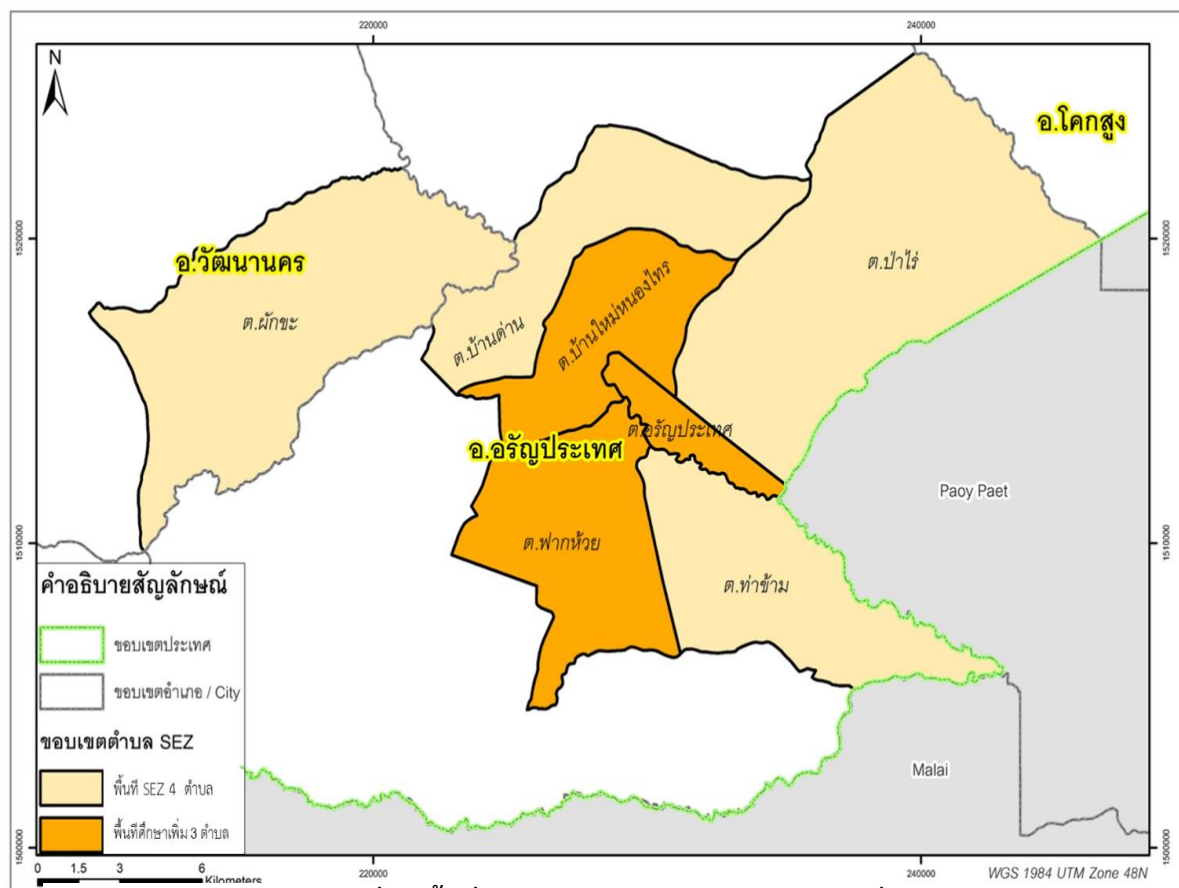
๒. วัตถุประสงค์ของการจัดทำ SEA ในโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วฯ ระยะที่ ๒

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาทางเลือกและประเมินทางเลือกการพัฒนาของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว
- ๒.๒ เพื่อกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน สำหรับทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม
- ๒.๓ เพื่อจัดทำรายงาน SEA เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และผนวกผลการจัดทำ SEA กับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

๓. ขอบเขตการศึกษา

๓.๑ พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษาของโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๒ เช่นเดียวกับระยะที่ ๑ ครอบคลุมทั้งสิ้น ๗ ตำบลของจังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งเป็น ๔ ตำบล ซึ่งเป็นพื้นที่ SEZ สระแก้ว ประกอบด้วย ตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน และตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ และ อีก ๓ ตำบล ซึ่งเป็นพื้นที่ได้รับผลกระทบจากการเติบโตของ SEZ สระแก้ว ประกอบด้วย ตำบลปากห้วย อำเภออรัญประเทศ และตำบลบ้านใหม่หนองไทร อำเภออรัญประเทศ ดังแสดงในรูปที่ ๑

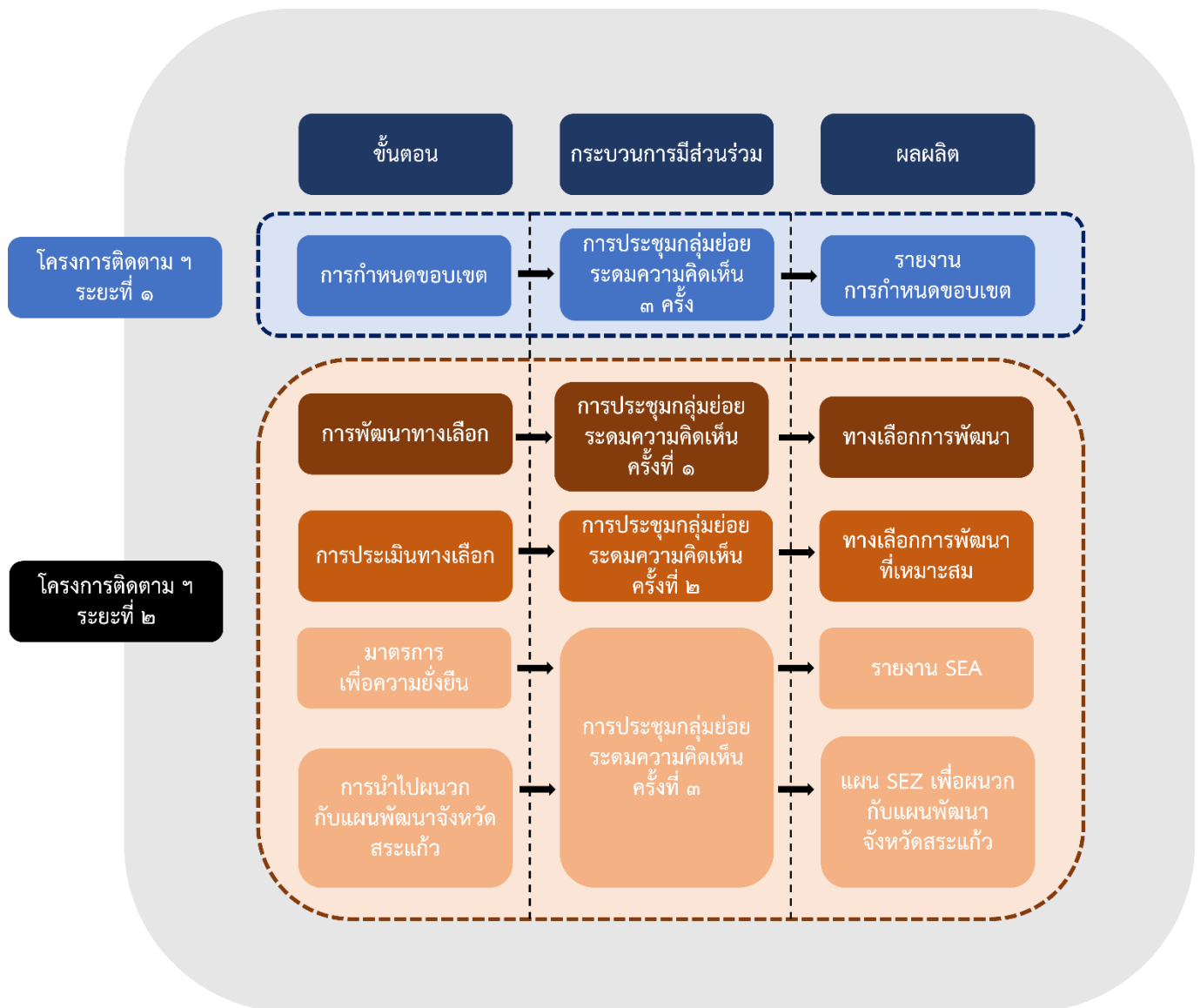
รูปที่ ๑ พื้นที่ศึกษาของโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๒

๓.๒ ช่วงเวลาศึกษา

โครงการติดตามฯ ระยะที่ ๒ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ - มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. วิธีการดำเนินงานของโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๒

โครงการติดตามฯ ระยะที่ ๒ มีกรอบการดำเนินงานตาม ดังแสดงในรูปที่ ๒ สรุปขั้นตอนการศึกษาดังนี้

รูปที่ ๒ กรอบการดำเนินงานภาพรวมของโครงการติดตามและประเมินผลเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว การพัฒนาที่ยั่งยืน ระยะที่ ๑ และ ระยะที่ ๒

๔.๑ การพัฒนาทางเลือกการพัฒนา เป็นการกำหนดทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ที่มีความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามแผนหรือแผนงาน ที่จะส่งผลให้การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มุ่งไปยังเป้าหมายการพัฒนา ไปสู่สภาพอนาคตการพัฒนาที่ต้องการร่วมกัน และบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

วิธีการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ คือ การนำผลจากการศึกษาในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต (จากโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๑) ประกอบด้วย เป้าหมายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดของประเด็นยุทธศาสตร์ และทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น โดยนำข้อมูลดังกล่าว

มาทบทวนและสังเคราะห์ ผ่านเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสีย (จากการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๑ หัวข้อ “การพัฒนาทางเลือก”)

ผลที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อยฯ ดังกล่าว นำไปสู่การพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ จากนั้นที่ปรึกษาโครงการฯ จึงนำทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ดังกล่าว มาตรวจสอบความเหมาะสมตามหลักการการพัฒนาทางเลือกที่อ้างอิงไว้ในแนวทาง SEA (สศช., ๒๕๖๔) และทวนสอบความครบถ้วน สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนา ให้มั่นใจรอบคอบว่าได้นำประเด็นต่าง ๆ จากผู้มีส่วนได้เสียเข้าไปประกอบการออกแบบทางเลือกการพัฒนา อีกทั้งสร้างทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ที่มีลักษณะของทางเลือกที่ชัดเจน แตกต่างกัน และมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกัน นำไปสู่ผลการออกแบบการพัฒนาทางเลือกการพัฒนา SEZ สระแก้วให้มีลักษณะต่าง ๆ มีผลกระทบให้เกิดการพัฒนาต่าง ๆ ที่ยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับศักยภาพพื้นที่และแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนา และคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

๔.๒ การประเมินทางเลือกการพัฒนา เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาออกแบบไว้ ทั้งทางบวกและทางลบ ให้เกิดความเข้าใจเปรียบเทียบผลกระทบต่าง ๆ และพิจารณาประเมินร่วมกันของผู้มีส่วนได้เสีย ผ่านการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนา เพื่อร่วมกันตัดสินใจทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม

เพื่อสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสมร่วมกันที่ปรึกษาโครงการฯ จะนำทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ดังกล่าวจากขั้นตอนการพัฒนาทางเลือก มานำเสนอต่อผู้มีส่วนได้เสีย ทารื้อทำความเข้าใจลักษณะและผลกระทบของทางเลือกต่าง ๆ และนำ (ร่าง) แนวทางการประเมินผลกระทบทางเลือกพัฒนามาหารือร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย (ในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๒ หัวข้อ “การพัฒนาและประเมินทางเลือกการพัฒนา” ด้วยเทคนิควิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียร่วมจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนา ผ่านกิจกรรมการร่วมกันพิจารณาและทำความเข้าใจลักษณะ ผลกระทบ รวมทั้ง ร่วมกันประเมินหาทางเลือกที่เหมาะสม ประกอบด้วย การนำเสนอภาพอนาคต การวิเคราะห์แนวโน้ม การวิเคราะห์แบบหลายเกณฑ์และการประเมินแบบตารางผลกระทบ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๒ คือ ทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสมสำหรับแผนการพัฒนา SEZ สระแก้ว จากการร่วมกันพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ และร่วมตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสียผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม

๔.๓ การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน เป็นขั้นตอนการกำหนดมาตรการ แนวทางหรือวิธีการดำเนินงานที่จะสนับสนุนทางเลือกที่เหมาะสม ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้ทางเลือกที่เหมาะสมไปสู่การปฏิบัติและสัมฤทธิ์ผล ช่วยให้ประเด็นยุทธศาสตร์บรรลุตามวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และนำไปสู่ความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนจะครอบคลุม ๑) มาตรการการส่งเสริมผลกระทบของการพัฒนา ๒) มาตรการหลีกเลี่ยงผลกระทบ และ ๓) มาตรการลดหรือบรรเทาผลกระทบ ผู้มีส่วนได้เสียจะมีโอกาสให้ข้อเสนอแนะและความเห็นต่อมาตรการเพื่อความยั่งยืน เพื่อมีส่วนร่วมในการผลักดันในการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนในแผนการพัฒนา ร่วมกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบต่อการดำเนินงานของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว เช่น สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

สระแก้ว เป็นต้น และนำมาตราการเพื่อความยั่งยืนไปบูรณาการผนวกเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เพื่อสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนและการบูรณาการผลของ SEA กับแผนการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่ปรึกษาโครงการฯ จะนำเสนอ (ร่าง) แนวทางการกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืนแก่ผู้มีส่วนได้เสีย และร่วมกันพิจารณาการผนวกผลการศึกษา SEA กับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ผ่านการเสวนาแลกเปลี่ยนและการประชุมกลุ่มย่อย (ในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๓ หัวข้อ “การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน และการผนวกผล SEA กับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว”) ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับจากการประชุมกลุ่มย่อยฯ ดังกล่าว จะนำไปสู่การสรุปผลการศึกษา SEA ในขั้นตอนสุดท้ายที่ไปช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว จากทางเลือกการพัฒนา SEZ สระแก้ว เพื่อความยั่งยืนต่อไป

การผนวกผลของ SEA เข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ซึ่งจะใช้การเสวนา เพื่อรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วที่เกี่ยวข้องกับ SEZ สระแก้ว ข้อคิดเห็นเรื่องการผนวกผล SEA เข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานจังหวัดสระแก้ว หอการค้าจังหวัดสระแก้ว สำนักงานสภาเกษตรกร จังหวัดสระแก้ว สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมเสนอแนวทางการบูรณาการผลการจัดทำ SEA สำหรับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วอย่างยั่งยืน เพื่อการผนวกเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๔.๔ การจัดทำรายงาน SEA เป็นการสรุปผลการดำเนินงาน SEA ทุกขั้นตอน เพื่อใช้ในการดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และสื่อสารกับประชาชน ประกอบด้วย รายงานเชิงวิชาการและรายงานฉบับประชาชน ซึ่งจะได้นำรายงาน SEA ไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียก่อนนำเสนอหน่วยงานเจ้าของแผนหรือแผนงานต่อไป เพื่อให้ได้รายงานที่สมบูรณ์ มีความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับ

เพื่อสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสียได้เข้าใจและได้รับประโยชน์การศึกษา SEA ที่ผนวกกับแผนการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว จากการพัฒนา SEZ สระแก้ว ที่ปรึกษาโครงการฯ จะอธิบายข้อมูลสรุปผลการจัดทำ SEA และ (ร่าง) แนวทางและแผนการผนวกผลการจัดทำ SEA เข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ที่จัดเตรียมโดยที่ปรึกษาโครงการฯ ไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย (ในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๓ หัวข้อ “การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน และการผนวกผล SEA กับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว”) ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ คือความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางและแผนการผนวกผลการจัดทำ SEA เข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว รวมถึงข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนการจัดทำ SEA ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากนั้น ที่ปรึกษาโครงการฯ นำผลการศึกษาที่ได้ไปจัดทำรายงาน SEA เชิงวิชาการ และรายงาน SEA ฉบับประชาชน หลังการประชุมกลุ่มย่อยฯ ต่อไป

๕. ผลลัพธ์ของการศึกษากระบวนการ SEA ของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

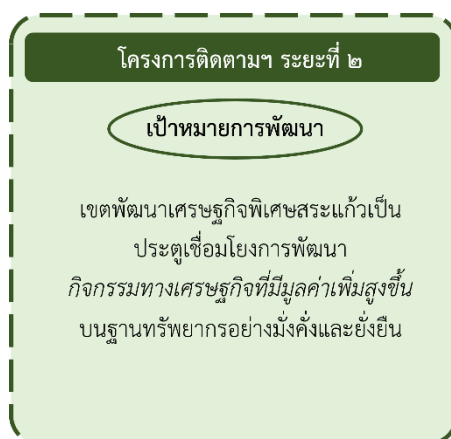
กระบวนการมีส่วนร่วมที่โครงการติดตามฯ ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ ได้รับผลลัพธ์สำคัญจากกระบวนการ SEA ประกอบด้วย เป้าหมายการพัฒนา ประเด็นยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม และมาตรการเพื่อความยั่งยืน สรุปได้ ดังต่อไปนี้

๕.๑ เป้าหมายการพัฒนา

เป้าหมายการพัฒนา คือ ภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในอนาคตโดยมีพื้นฐานอยู่บนความเป็นจริงในปัจจุบัน (สช., ๒๕๖๔)

เป้าหมายการพัฒนาของการพัฒนา SEZ สระแก้ว คือ “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น บนฐานทรัพยากรอย่างมั่นคงและยั่งยืน”

ผลจากการทบทวนและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว โดยเฉพาะประเด็นยุทธศาสตร์ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนา และตำแหน่งทางภูมิศาสตร์ที่เป็นพื้นที่ชายแดนระหว่างประเทศ ส่งผลให้เป้าหมายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาจะคาดหวังให้เกิด ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรมมูลค่าสูง แต่จะก่อให้เกิดการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย บนฐานของทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ให้มั่นคงและยั่งยืน ทั้งการผลิตที่เป็นการนำปัจจัยการผลิตมาแปรรูปเพื่อให้ได้ผลผลิตหรือสินค้าเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับปัจจัยการผลิต ดังเช่น กระบวนการอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมธุรกิจบริการ การซื้อขายแลกเปลี่ยนและการขนส่ง เป็นต้น ผลจากการทบทวนเอกสารและการรับฟังข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียที่ผ่านมา สรุปได้ว่า กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของ SEZ สระแก้ว ได้แก่ กิจกรรมการค้าชายแดน กิจกรรมโลจิสติกส์และการขนส่งต่อเนื่อง อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป กิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว คลังสินค้าในประเทศและระหว่างประเทศ ธุรกิจบริการ และการจัดการคมนาคมขนส่งหลายรูปแบบ (รถยนต์ รถไฟ)

รูปที่ ๓ เป้าหมายการพัฒนาของการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว

๕.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ และวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ หมายถึง ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญต่าง ๆ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสของการพัฒนา โดยพิจารณาจากเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดขึ้น (สศช., ๒๕๖๔) ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสำหรับเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มี ๓ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑

ความเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืน

เพื่อให้เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว บรรลุเป้าหมายเป็นประตูเชื่อมโยงกิจกรรมเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ด้วยการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ที่รวดเร็วและเครือข่าย ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ในลักษณะ รูปแบบ วิธีการที่สร้างความยั่งยืนด้วย

๕.๒.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงบนฐานทรัพยากร

เพื่อให้เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว บรรลุเป้าหมายการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรที่มีศักยภาพด้านการเกษตร และอุตสาหกรรมเกษตรที่มีมูลค่าสูงขึ้น ใช้จุดแข็งของพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และ SEZ สระแก้วด้านการเกษตร และสอดคล้องกับพื้นที่จังหวัดสระแก้ว และ SEZ สระแก้วซึ่งมีจุดแข็งเรื่องเกษตร สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว และความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ของโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๑ และ ๒) ในการต่อยอดผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นทรัพยากรของพื้นที่เป็นการยกระดับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรมูลค่าสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมร่วมด้วยกับการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

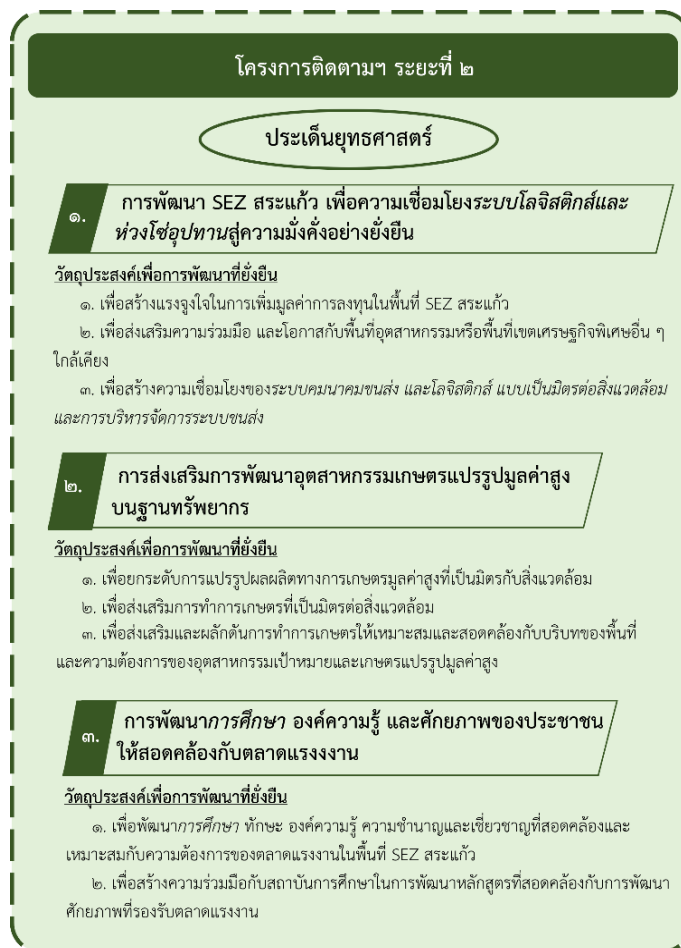
๕.๒.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓

การพัฒนาการศึกษา องค์กรความรู้ และศักยภาพของประชาชนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

เพื่อให้เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว บรรลุเป้าหมายให้เกิดความมั่นคง เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน สังคมมีคุณภาพและมีความสุข ประเด็นสำคัญคือ ประเด็นการพัฒนาทางการศึกษา การพัฒนาศักยภาพประชาชนมีความครอบคลุมครบถ้วน ทั้งด้วยการพัฒนาการศึกษาและการฝึกอบรมต่าง ๆ อ้างอิงข้อมูลที่รวบรวมและศึกษาของโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๑ กล่าวว่า แรงงานในภาพรวมของจังหวัดสระแก้ว ไม่ขาดแคลนในเชิงปริมาณแต่ยังขาดความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เนื่องจากการศึกษาของประชากรส่วนใหญ่อยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการฝึกอบรมที่ดำเนินการอยู่เป็นการพัฒนาทักษะฝีมือระดับต้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาทั้งด้านการศึกษา องค์กรความรู้ และทักษะ เพื่อสร้างศักยภาพแรงงานให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานที่จะพัฒนาขึ้นอย่างมากเพื่อเป็นกำลังขับเคลื่อนการพัฒนา SEZ ตามเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนด

แต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ได้มีการระบุวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งหมายถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์และทางเลือกการพัฒนาที่ต้องการ เพื่อช่วย

ในการวิเคราะห์และกำหนดมาตรการและวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของ ประเด็นยุทธศาสตร์นั้น (สศช., ๒๕๖๔) วัตถุประสงค์ของประเด็นยุทธศาสตร์ ปรากฏในรูปที่ ๔

รูปที่ ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์และวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๕.๓ ภาพอนาคตการพัฒนา (Development Scenario)

ภาพอนาคตการพัฒนา เป็นสถานการณ์ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการมองอนาคตร่วมกัน และหาเส้นทางและวิธีการไปถึงสถานการณ์นั้นจากสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การตัดสินใจเพื่อดำเนินการพัฒนาใด ๆ มีการวางแผนอย่างรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นใน “อนาคต” ภาพอนาคตการพัฒนา ที่คาดการณ์ไว้สำหรับพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ สระแก้ว คือ

ใน ๕ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นของประเทศไทย และประเทศชายแดน

โดยนิยามของคำสำคัญ มีดังนี้

๕.๓.๑ ประตูเชื่อมโยง หมายถึง โครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง และระบบโลจิสติกส์

๕.๓.๒ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ หมายถึง อุตสาหกรรมเป้าหมายและกิจการเป้าหมาย^๑ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เกษตรปลอดภัย การค้า ธุรกิจทางการเงิน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและธุรกิจบริการ

๕.๔ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด คือ ตัวแปรที่สามารถใช้อธิบายสถานการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง ทิศทางการเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต้องการวัดกับสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดที่ใช้ในการศึกษานี้ ใช้เป็นเครื่องมือบอกทิศทางการพัฒนาของประเด็นยุทธศาสตร์ ว่ามีความก้าวหน้าไปถึงจุดใดไปสู่เป้าหมายการพัฒนาของประเด็นนั้น ตัวชี้วัดจึงช่วยในการติดตามและประเมินสัมฤทธิ์ผลของแนวทางการพัฒนาของประเด็นยุทธศาสตร์ เนื่องจากเป้าหมายการพัฒนายังยืนยันมุ่งเพื่อบรรลุสมดุลงของการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ของการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังนั้น ได้พิจารณาคัดเลือกตัวชี้วัด ที่ครอบคลุมและสามารถสะท้อนความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ อีกทั้งได้พิจารณาจากความเหมาะสมในการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ มีข้อมูลเพียงพอที่ใช้ในการติดตามประเมินผลได้ในระยะยาว และให้ความสำคัญกับบริบทของข้อมูลจริงในพื้นที่ด้วย ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์และทางเลือกการพัฒนา แสดงดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ การกำหนดตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดด้านเศรษฐกิจ	ตัวชี้วัดด้านสังคม	ตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม
๑. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของมูลค่าการค้าชายแดน	๑. จำนวนแรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดสระแก้วและ SEZ สระแก้ว ที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	๑. จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ผ่านเกณฑ์อุตสาหกรรมสีเขียว
๒. เงินลงทุนรวมในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายและกิจการเป้าหมายที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติ	๒. จำนวนหลักสูตรในสถาบันการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เพิ่มขึ้น	๒. จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมเอส (มอก. เอส)
๓. ปริมาณผลผลิตของพืชเศรษฐกิจและสมุนไพรในจังหวัดสระแก้วที่เพิ่มขึ้น	๓. ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์จปฐ.	๓. จำนวนผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)
๔. รายได้แรงงานที่สูงขึ้นตามโอกาสการจ้างงานและตำแหน่งงานที่สูงขึ้น		๔. ปริมาณขยะที่ลดลง

^๑ ๑๒ กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ให้การส่งเสริม หมายถึง อุตสาหกรรมการเกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง อุตสาหกรรมสิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง อุตสาหกรรมผลิตเครื่องเรือน อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมการผลิตเครื่องมือแพทย์ อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการผลิตพลาสติก อุตสาหกรรมการผลิตยา อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว และ ๙ กิจการเป้าหมาย ได้แก่ กิจการรอบพืชและไซโล กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร กิจการผลิตโครงสร้างโลหะสำหรับงานก่อสร้างหรืองานอุตสาหกรรม กิจการผลิตสิ่งพิมพ์ทั่วไป กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์ กิจการผลิตวัสดุก่อสร้างและกิจการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงสำหรับงานสาธารณูปโภค กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประติมากรรม เช่น สบู่ ยาสีฟัน ยาสระผม เครื่องสำอาง กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับสินค้าอุปโภค เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติก กิจการผลิตสิ่งของจากเยื่อหรือกระดาษ เช่น กล่องกระดาษ กิจการพัฒนาอาคารสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมและ/หรือคลังสินค้า (คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ๒๕๕๗, ๒๕๕๘ก, ข, ค, จ และ ง)

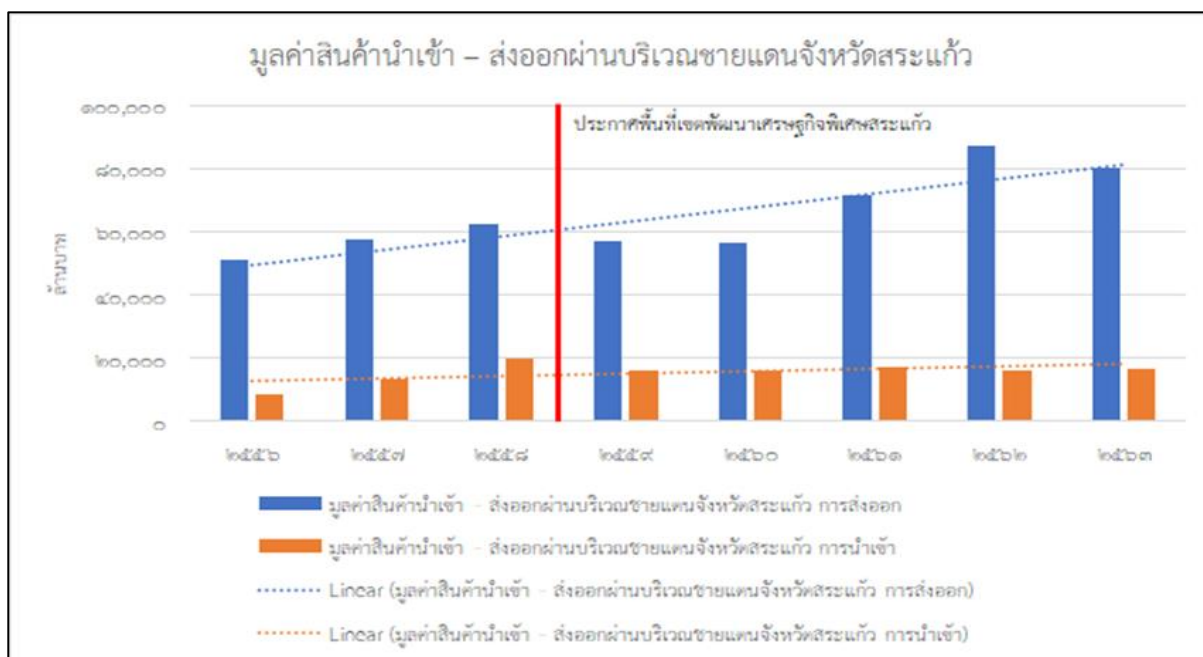
๕.๔.๑ ข้อมูลฐานตัวชี้วัด

ข้อมูลฐาน (Baseline information) เป็นข้อมูลที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดของประเด็นสำคัญ ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ผ่านมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน บอกแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงตัวแปรต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่เลือกขึ้นมาใช้ในการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ที่มีผลต่อการคาดการณ์ทิศทางในอนาคต การวิเคราะห์ข้อมูลฐานมีความสำคัญต่อความเข้าใจตัวแปรต่าง ๆ มีระดับทิศทางการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ก่อนจะสามารถออกแบบทางเลือกการพัฒนาดัง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ข้อมูลฐานตัวชี้วัดของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย

๑) ด้านเศรษฐกิจ

๑.๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของมูลค่าการค้าชายแดน

อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้าชายแดนในระหว่างปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เท่ากับร้อยละ ๗.๔ ต่อปี ดังแสดงในรูปที่ ๕ โดยคาดการณ์ว่าในอนาคต ๑๐ ปี เมื่อมีการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและศูนย์โลจิสติกส์ครบถ้วนเอื้อต่อการทำธุรกิจการค้าโดยเฉพาะการลงทุนในการขนส่ง และการขนส่งที่รวดเร็วขึ้น เนื่องจากการมีการแยกการขนส่งสินค้าและการขนส่งคน ประกอบกับการลงทุนการผลิตที่หลากหลาย รวมทั้งยกระดับอุตสาหกรรมเป็นอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงและธุรกิจต่อเนื่องใน SEZ สระแก้ว และจังหวัดสระแก้ว ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดมากขึ้น จะช่วยทำให้ให้อัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินค้านำเข้า - ส่งออกชายแดนจังหวัดสระแก้วเพิ่มมากขึ้นในอัตราเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๔๐ ต่อปี (โดยอ้างอิงการประมาณจากเงินลงทุนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐ ต่อปี)

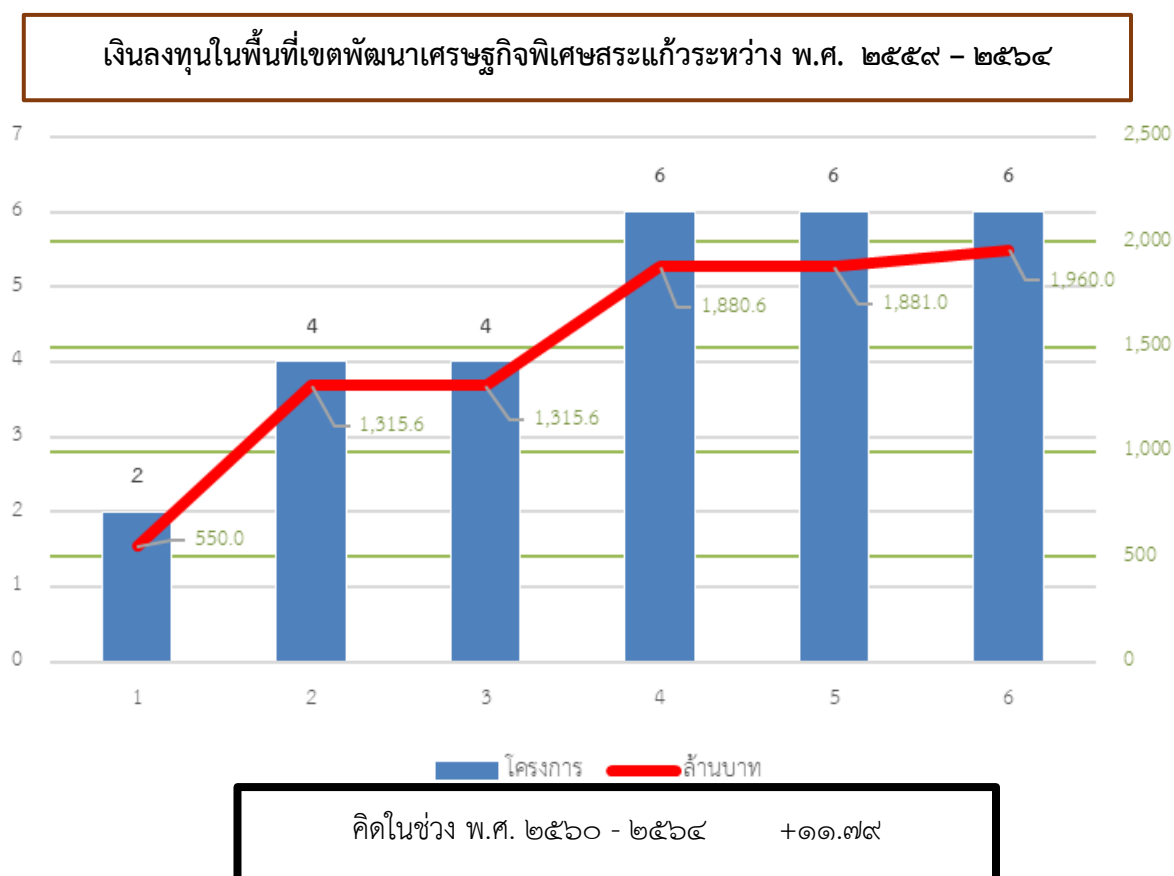

มูลค่าสินค้านำเข้า - ส่งออกผ่านบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว (อัตราเพิ่มสินค้าส่งออก ๗.๔ %)

รูปที่ ๕ ร้อยละที่เพิ่มขึ้นต่อปีของมูลค่าการค้าชายแดน

๑.๒) เงินลงทุนรวมในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายและกิจกรรมเป้าหมายที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติ

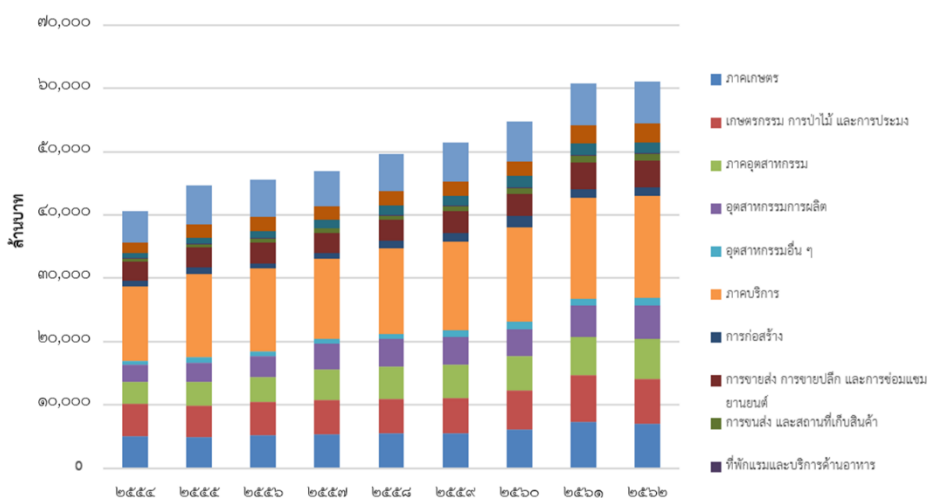
เงินลงทุนที่ได้รับการอนุมัติในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ พบว่ามีอัตราการลงทุนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑ ต่อปี ดังแสดงในรูปที่ ๖ ซึ่งใกล้เคียงกับเป้าหมายการพัฒนาของ ๑๐ เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ที่ได้ประมาณการไว้ว่าจะมีมูลค่าการลงทุนรวมเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑๐,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นค่าเฉลี่ยการลงทุนในแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ เงินลงทุนที่ได้รับการอนุมัติในพื้นที่ SEZ สระแก้วนั้นเกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เงินลงทุนได้รับการอนุมัติอยู่ในช่วง ๑,๓๑๕ - ๑,๙๖๐ ล้านบาทต่อปี ซึ่งคาดว่าใน ๑๐ ปีข้างหน้า เมื่อมีความพร้อมของระบบคมนาคมขนส่งและศูนย์โลจิสติกส์มากขึ้น ประกอบกับมาตรการส่งเสริมการลงทุนสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงโดยเฉพาะการส่งเสริมการแปรรูปชายแดนในเขตประกอบการอุตสาหกรรมและเขตประกอบการเสรี คาดว่าเงินลงทุนที่ได้รับการอนุมัติในอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปใน SEZ สระแก้วจะเพิ่มขึ้น ในอัตราอย่างน้อยร้อยละ ๔๐ ต่อปี (อัตราเพิ่ม ๑,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ใน ๑๐ ปี คือ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท นับจาก พ.ศ. ๒๕๖๔ เงินลงทุนได้รับการอนุมัติ ๑,๙๖๐ ล้านบาท อัตราเพิ่มขึ้น $(๑๐,๐๐๐ - ๑,๙๖๐) / (๑,๙๖๐ \times ๑๐)$ ๑๐๐ เท่ากับ ร้อยละ ๔๐ ต่อปี)

รูปที่ ๖ เงินลงทุนรวมในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายและกิจกรรมเป้าหมายที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติ
ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

๑.๓) ปริมาณผลผลิตของพืชเศรษฐกิจและสมุนไพรในจังหวัดสระแก้วที่เพิ่มขึ้น

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้ว (Gross Provincial Products: GPP) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีมูลค่า ๒๙,๕๙๑ ล้านบาท และผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว เท่ากับ ๗๖,๑๙๙ บาท ซึ่งเศรษฐกิจจังหวัดสระแก้วขึ้นอยู่กับภาคบริการเป็นหลัก รองลงมาคือภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรม โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมรายสาขาของภาคบริการ ภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรมเท่ากับ ๑๖,๑๑๗ ล้านบาท ๗,๐๔๖ ล้านบาท และ ๖,๓๙๔ ล้านบาท ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ ๗ ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วต้องการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการส่งเสริมการเกษตรเพื่อผลิตวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงขึ้น โดยเฉพาะพืชพลังงาน เช่น อ้อย มันสำปะหลัง และพืชสมุนไพร เป็นต้น นอกจากนี้ การส่งเสริมการเกษตรพืชเศรษฐกิจ พืชพลังงาน และสมุนไพร ควรส่งเสริมทำการเกษตรแบบปลอดภัยซึ่งจะเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบและยังมีความปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภคด้วย

รูปที่ ๗ สัดส่วนสาขาผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสระแก้ว ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๒

๑.๔) รายได้แรงงานที่สูงขึ้นตามโอกาสการจ้างงานและตำแหน่งงานที่สูงขึ้น

อัตราเงินเดือนตามสายอาชีพ ดังแสดงในตารางที่ ๒ พบว่าในแต่ละอาชีพมีอัตรารายได้ที่แตกต่างกัน เป็นที่สังเกตในสายอาชีพนักวิทยาศาสตร์ข้อมูล งานสาย IT นักออกแบบเว็บไซต์ สถาปนิก/มัณฑนากร และวิศวกร มีอัตรารายได้สำหรับนักศึกษาใหม่จบสูงกว่าสายงานอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม สำหรับตำแหน่งระดับอาวุโสหรือผู้จัดการ อัตรารายได้มีความไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสายอาชีพนั้น ๆ ดังนั้น การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อุตสาหกรรมขนาดเล็ก-กลาง-ใหญ่ จะส่งเสริมรายได้ของประชากรในพื้นที่ให้สูงขึ้น

ตารางที่ ๒ อัตราเงินเดือนตามสายอาชีพ

สายอาชีพ	นักศึกษาจบใหม่: บาท/เดือน	ตำแหน่งระดับอาวุโสหรือผู้จัดการ: บาท/เดือน
งานธุรการ	๑๕,๐๐๐ - ๒๒,๐๐๐	๔๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐
เลขานุการ	๑๘,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐	๖๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐
งานบริการลูกค้า / Call Center	๑๕,๐๐๐ - ๑๗,๐๐๐	๔๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐
สายงานบัญชี	๑๘,๐๐๐ - ๓๕,๐๐๐	๘๐,๐๐๐ - ๒๕๐,๐๐๐
งานด้านการเงินการลงทุน	๑๘,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐	๖๐,๐๐๐ - ๑๕๐,๐๐๐
งานทรัพยากรบุคคล	๑๕,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐
งานด้านกฎหมาย/ทนายความ	๑๘,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐	๗๐,๐๐๐ - ๒๕๐,๐๐๐
งานนำเข้าส่งออกสินค้า/โลจิสติกส์	๑๕,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐
งานด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	๑๕,๐๐๐ - ๑๘,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐ - ๔๐๐,๐๐๐
งานผู้กำกับศิลป์	มีประสบการณ์ ๑-๕ ปี: ๒๕,๐๐๐ - ๓๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐ - ๘๐,๐๐๐
นักออกแบบกราฟฟิก	๒๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐
งานสายการตลาด	๑๖,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐	๘๐,๐๐๐ - ๑๒๐,๐๐๐
งานประชาสัมพันธ์	๒๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐ - ๖๐,๐๐๐
งาน Digital Content Editor/Social media Content	มีประสบการณ์ ๑-๕ ปี: ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐
งานขาย Sales /AE	๑๒,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐	๔๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐
นักวิทยาศาสตร์ข้อมูล Data Scientist / Data Engineer	๓๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐	
งานสาย IT / Programmer / Software Developer	๒๕,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐ - ๑๘๐,๐๐๐
นักออกแบบเว็บไซต์/ UX/UI Designer	๒๐,๐๐๐ - ๓๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐
สถาปนิก/มัณฑนากร	ประสบการณ์ ๑-๕ ปี: ๔๐,๐๐๐ - ๖๐,๐๐๐	๗๐,๐๐๐ - ๙๐,๐๐๐
วิศวกร	ประสบการณ์ ๑-๕ ปี: ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐ - ๑๕๐,๐๐๐

หมายเหตุ : อ้างอิงจาก บริษัท อีทีเคโก้ ประเทศไทย ซึ่งได้จัดทำ ฐานเงินเดือนประจำปี หรือ Salary Guide เผยข้อมูลอัตราเงินเดือนในสายอาชีพต่าง ๆ

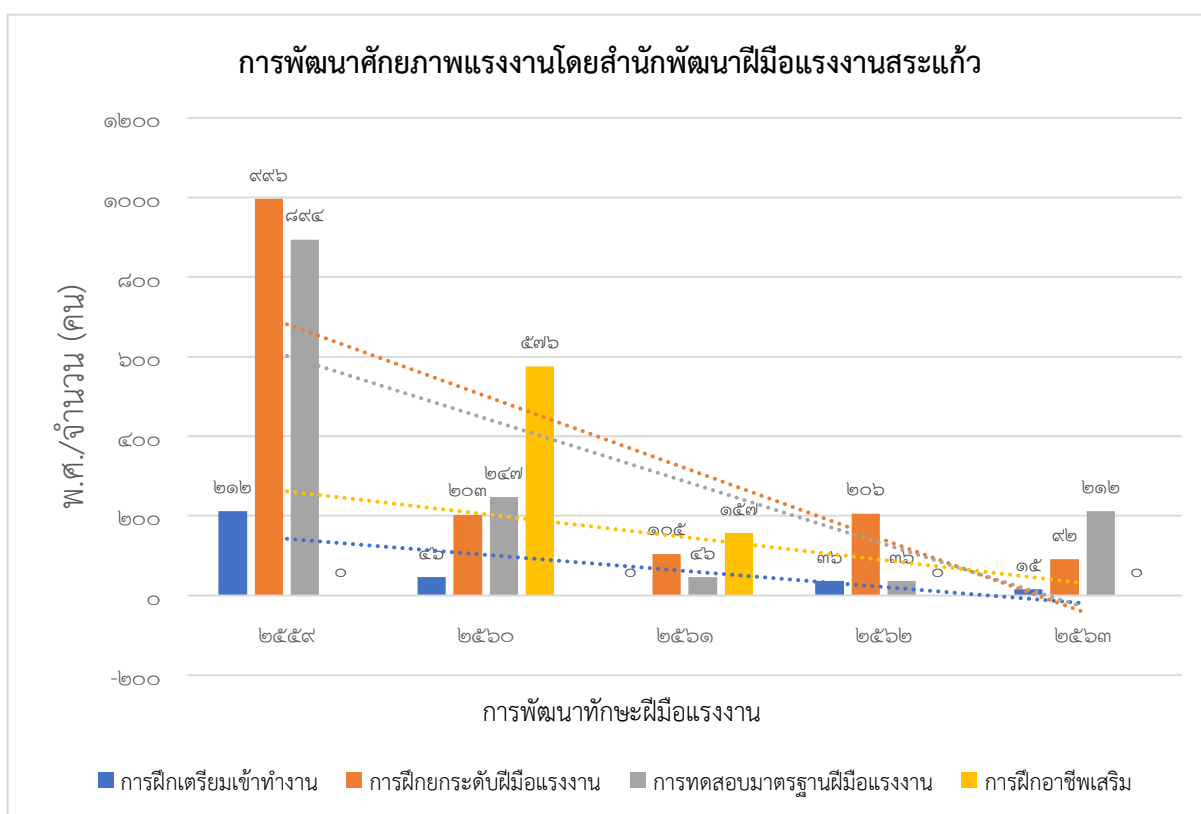
สืบค้นจาก : <https://www.trueplookpanya.com/blog/content/๘๙๑๙๕>

๒) ด้านสังคม

๒.๑) จำนวนแรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวในพื้นที่จังหวัดสระแก้วและ SEZ สระแก้ว ที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน

ข้อมูลการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานโดยสำนักพัฒนาฝีมือแรงงานสระแก้ว ในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา ดังแสดงในรูปที่ ๘ เป็นการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทยเป็นหลัก ซึ่งแยกเป็น ๒ กลุ่มงาน กล่าวคือ ๑) การฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ประกอบด้วยหลักสูตร (๑) ฝึกเตรียมเข้าทำงาน (๒) ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน (๓) ฝึกอาชีพเสริม และ ๒) การทดสอบฝีมือแรงงาน ซึ่งเป็นการทดสอบมาตรฐาน

ฝีมือแรงงานแห่งชาติ สำหรับจำนวนแรงงานที่เข้ารับบริการจำนวนสูงสุดคือ เพื่อบรรณในหลักสูตรยกระดับฝีมือแรงงาน รวมทั้งการเข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานตามสาขาอาชีพ ซึ่งแบ่งเกณฑ์การทดสอบเป็น ๓ ระดับ คือ ชั้น ๓ คือ ขั้นต้น ชั้น ๒ คือ ชั้นกลาง และ ชั้น ๑ คือ ชั้นสูงสุด สำหรับสาขาอาชีพที่เข้ารับการฝึกอบรมและทดสอบมาตรฐานฝีมือที่ผ่านมา คือ ช่างกล ช่างก่อสร้าง ช่างอุตสาหกรรม และช่างไฟฟ้า ส่วนสาขาที่เข้ารับทดสอบมาตรฐานฝีมือมากที่สุด คือ ช่างไฟฟ้า ทั้งระดับสูงสุด และระดับกลาง ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า ทั้งจำนวนและความหลากหลายของสาขาอาชีพ รวมทั้งตำแหน่งงานที่มีในปัจจุบันยังไม่หลากหลาย ระดับฝีมือของแรงงานส่วนใหญ่ในจังหวัดสระแก้วก็ยังเป็นแรงงานระดับฝีมือขั้นต้นตามลักษณะงานที่มีอยู่ ทั้งนี้ ใน ๑๐ ปี ข้างหน้าที่จะมีการยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป การพัฒนาอุตสาหกรรมโลจิสติกส์และธุรกิจต่อเนื่องมากขึ้น คาดว่าความต้องการแรงงานที่มีทักษะฝีมือจะมีความหลากหลายมากขึ้น รวมทั้งความต้องการแรงงานที่มีมาตรฐานทักษะฝีมือในระดับสูงขึ้นไปจะมากขึ้นด้วย ซึ่งประมาณไว้อย่างน้อย ๑,๒๐๐ คนต่อปี (โครงการติดตามฯ ระยะที่ ๑)

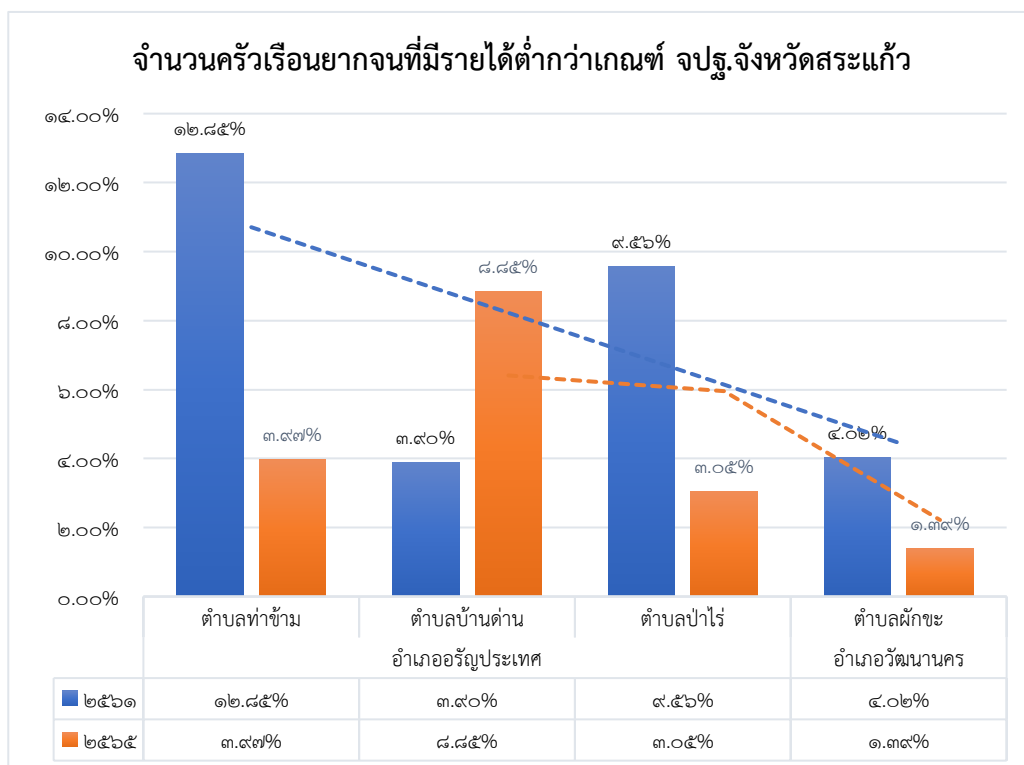

รูปที่ ๘ การพัฒนาศักยภาพแรงงานโดยสำนักพัฒนาฝีมือแรงงานสระแก้ว

๒.๒) ร้อยละที่ลดลงของจำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นข้อมูลที่แสดงถึงลักษณะของสังคมไทยที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์ มาตรฐานขั้นต่ำของเครื่องชี้วัดว่า อย่างน้อยคนไทยควรจะมีระดับความ

เป็นอยู่ไม่ต่ำกว่าระดับไหนในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ผลการสำรวจครัวเรือนในพื้นที่ SEZ สระแก้ว ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. เปรียบเทียบ พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังแสดงในรูปที่ ๙ พบว่า ทุกตำบลมีแนวโน้มลดลงยกเว้นตำบลบ้านด่าน อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ซึ่งจะมีการใช้ผลผลิตการเกษตรทั้งพืชเศรษฐกิจ พืชสมุนไพรต่าง ๆ เป็นวัตถุดิบ มีการพัฒนาศักยภาพด้านแรงงานที่จะทำให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงโอกาสการจ้างงาน รวมทั้งการพัฒนายกระดับการทำงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน คาดว่า จะทำให้จำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ. ลดลง

รูปที่ ๙ จำนวนครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ.จังหวัดสระแก้ว

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม

๓.๑) จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ผ่านเกณฑ์อุตสาหกรรมสีเขียว

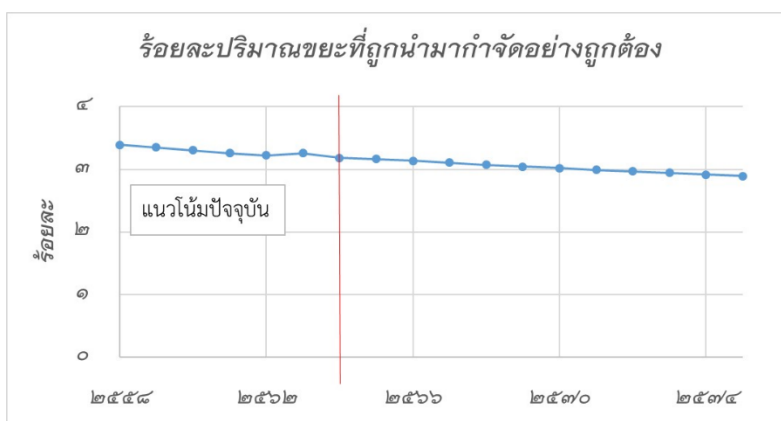
อ้างอิงจากฐานข้อมูลอุตสาหกรรมสีเขียวของกรมโรงงาน ในจังหวัดสระแก้ว พบว่ามีโรงงานที่ได้รับรองเกณฑ์อุตสาหกรรมสีเขียว ที่ยังไม่หมดอายุ จำนวน ๒ โรงงาน ซึ่งมีจำนวนน้อย ได้แก่ ๑) บริษัท อีเอส เพาเวอร์ จำกัด เลขทะเบียนโรงงาน ๓-๑๗-๓/๕๑สก ระดับ ๓ วันหมดอายุ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เลขที่ใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว: ๓-๘๒๘๗/๒๕๖๒ ที่อยู่ ๔๗๐ หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร และ ๒) บริษัท น้ำตาลและอ้อยตะวันออก จำกัด (มหาชน) เลขทะเบียนโรงงาน: ๓-๑๑(๓)-๑/๓๗สก. ระดับ ๓ วันหมดอายุ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เลขที่ใบรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว: ๓-๗๕๐๘/๒๕๖๒ ที่อยู่ เลขที่ ๒๗๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร ซึ่งไม่ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่ศึกษา

ใน ๑๐ ปีข้างหน้า ภายใต้มาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมสีเขียว ทั้งโดยการสนับสนุนการลงทุนใหม่ให้เป็นโรงงานอุตสาหกรรมสีเขียว รวมทั้งสนับสนุนการยกระดับโรงงานที่มีอยู่แล้วให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้นอย่างจริงจัง จึงคาดว่าจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ผ่านเกณฑ์อุตสาหกรรมสีเขียวจะเพิ่มขึ้นประมาณ อย่างน้อย ๒๐๐ โรงงาน อ้างอิงจำนวนโรงงานขนาด SME (ข้อมูลธุรกิจเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วกรมธุรกิจการค้าข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕) ด้วยความต้องการส่งเสริมธุรกิจ SMEs ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

๓.๒) ปริมาณขยะที่ลดลง

จังหวัดสระแก้วมีปริมาณขยะชุมชนเพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนประชากรรวมทั้งประชากรแฝงที่เพิ่มขึ้น จากการประเมินปริมาณขยะใน ๗ ตำบลที่อยู่ในพื้นที่ SEZ สระแก้ว ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีประมาณ ๒๐,๙๐๐ ตัน/ปี เพิ่มขึ้นเป็น ๒๑,๘๐๐ ตัน/ปี ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ และปัจจุบัน ค่าความสามารถในการกำจัดขยะอย่างถูกต้องของจังหวัดสระแก้ว คือ ๑๙ ตัน/วัน หรือประมาณ ๖,๙๓๕ ตัน/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ ๓.๕๒ กล่าวได้ว่าจังหวัดสระแก้วมีศักยภาพในการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องเพียง ร้อยละ ๓.๕๒ ดังแสดงในรูปที่ ๑๐ สำหรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีสถานกำจัดขยะมูลฝอย ๒ แห่ง แต่มีการปรับปรุงใหม่ ๑ แห่งโดยทำเป็นกลุ่มจัดการขยะแบบรวมศูนย์ (Cluster) เจ้าภาพหลักคือ เทศบาลตำบลวัฒนานคร โดยมี อบท. เข้าร่วม ๓๕ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลบ้านด่าน ตำบลป่าไร่ ตำบลท่าข้าม ซึ่งสถานกำจัดขยะมูลฝอยตั้งอยู่ หมู่ที่ ๗ ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร เป็นการฝังกลบหลัก สุขาภิบาล พื้นที่ ๒๙๕ ไร่ และปัจจุบันอยู่ระหว่างกระบวนการจัดตั้งโรงไฟฟ้า โดยใช้ขยะเชื้อเพลิง (RDF) ส่วนสถานกำจัดขยะมูลฝอยอีก ๑ แห่ง คือ เทศบาลเมืองอรัญประเทศตั้งอยู่ที่ กิโลเมตรที่ ๕ บ้านคลองลึก ตำบลอรัญประเทศ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พื้นที่ ๑๐ ไร่ และการกำจัดโดยวิธีการเทกองกลางแจ้ง นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่น่ากังวล คือ การจัดการขยะสินค้ามือสองที่ยังไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในตลาดโรงเกลือ ซึ่งมีต้นทางมาจากทั้งกัมพูชา และท่าเรือแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

สำหรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่มีขยะจากการผลิตอุตสาหกรรมทั้งจากพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม และพื้นที่อุตสาหกรรมอื่น ๆ ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว มีทั้งขยะอุตสาหกรรมและขยะชุมชน โดยขยะอุตสาหกรรมจะจัดการโดยผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

รูปที่ ๑๐ ร้อยละปริมาณขยะที่ถูกนำมากำจัดอย่างถูกต้อง

ส่วนขยะชุมชนจากสำนักงานและที่พักอาศัยในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จะอาศัยใช้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันยังมีขีดความสามารถไม่เพียงพอดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น การจัดการขยะชุมชนยังเป็นปัญหาอยู่ และต้องการลดปริมาณขยะชุมชนด้วยใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน

๕.๕ ทางเลือกการพัฒนา

ทางเลือก (การพัฒนา) เป็นแนวทางหรือวิถีทางต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ที่ถูกพัฒนาขึ้นจากแรงขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุตามเป้าประสงค์ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้นำข้อแนะนำจากผลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียและผลการปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญ มาใช้ในการปรับปรุงทางเลือกการพัฒนาเบื้องต้น (จากผลการศึกษาในขั้นตอนการกำหนดขอบเขต) และนำมาวิเคราะห์หาและออกแบบทางเลือกต่าง ๆ โดยกำหนดให้แต่ละทางเลือกมีลักษณะแตกต่างกัน แต่มุ่งสู่สภาพอนาคตเหมือนกัน การประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๒ และ ๓ นี้ ผู้มีส่วนได้เสียจะได้ร่วมพิจารณาข้อเสนอทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ และร่วมให้ความเห็น ทำความเข้าใจลักษณะ และผลกระทบทั้งข้อดี และความท้าทาย ร่วมกัน เพื่อเป็นทางเลือกที่ได้ปรับปรุงจากการมีส่วนร่วม

ในการกำหนดและออกแบบทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ จำเป็นต้องกำหนด **สภาพตามปกติ (Business-As-Usual: BAU)** เพื่อใช้ในการประเมินเปรียบเทียบกับทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ ด้วย

สภาพตามปกติ (Business-As-Usual: BAU)^๒ การประเมินข้อมูลฐานด้านต่าง ๆ ได้อธิบายการพัฒนา SEZ สระแก้ว สภาพตามปกติ ดังนี้

เป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศและชายแดน ขั้วเคลื่อนหลัก
โดยการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อนำทางการเกษตร อุตสาหกรรมการผลิตและบริการ

ลักษณะของสภาพตามปกติ

๑) การดำเนินกิจกรรมการพัฒนา SEZ สระแก้ว ตามแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นแผนการปฏิบัติที่เป็นอยู่ ภายใต้ขอบเขตพื้นที่ SEZ ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลผักขะ อำเภอวัฒนานคร ตำบลป่าไร่ ตำบลบ้านด่าน และตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ

๒) การผลิตและการแปรรูปวัตถุดิบภาคการเกษตรทั้งจากในพื้นที่ ภูมิภาคและประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการแปรรูปขั้นต้นของวัตถุดิบพืชเศรษฐกิจ และพืชสมุนไพร

๓) การพัฒนาศักยภาพแรงงานขั้นพื้นฐาน ผ่านหลักสูตรพัฒนาทักษะ ศักยภาพพื้นฐาน (ครอบคลุมความรู้และทักษะ)

^๒ สภาพตามปกติ (Business-As-Usual: BAU) หมายถึง สภาพพื้นฐานของตัวชี้วัดต่าง ๆ ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องไปยังอนาคต ซึ่งไม่มีการดำเนินงานตามแผนการพัฒนาเพื่อใช้เปรียบเทียบกับทางเลือกอื่น ๆ ทั้งนี้ สภาพปกติถือเป็นทางเลือกหนึ่ง (สศช., ๒๕๖๔)

๔) การขนส่งสินค้าข้ามแดนยังอาศัยระบบโครงข่ายถนนเป็นหลัก ทั้งนี้ มีการพัฒนาเพื่อแยกการขนส่งคนและสินค้าโดยแยกการขนส่งสินค้าจากด่านพรมแดนคลองลึกไปยังด่านพรมแดนบ้านหนองเอี่ยน

๕) โลจิสติกส์ยังมีขนาดเล็ก มีธุรกิจการขนส่งและขนถ่ายสินค้ารวมถึงคนโดยสารในพื้นที่ SEZ สระแก้วเพียง ๑๓ ราย (ข้อมูลธุรกิจเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว กรมธุรกิจการค้าข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) โรงงานอุตสาหกรรมใน SEZ สระแก้วส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๐ เป็นเพียงขนาดเล็ก ทั้งหมดเพียง ๒๒๒ โรงงาน ประกอบด้วยโรงงานขนาดเล็ก ๑๐๘ โรงงาน (ร้อยละ ๙๑) โรงงานขนาดกลาง ๑๒ โรงงาน (ร้อยละ ๐.๐๕) โรงงานขนาดใหญ่ ๒ โรงงาน (ร้อยละ ๐.๐๑) (ข้อมูลธุรกิจเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว กรมธุรกิจการค้าข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕) และทั้งนี้มีธุรกิจการผลิต ๒๔ ราย การขายส่ง/ขายปลีก ๙๒ ราย และการบริการ ๙๒ ราย ส่วนประเภทธุรกิจ ๓ อันดับแรก คือ การก่อสร้างทั่วไป การขนส่งขนถ่ายสินค้า รวมทั้งขนส่งคนโดยสารและการขนส่งสินค้าทั่วไป ธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะธุรกิจการผลิตจะเป็นฐานการผลิตขั้นต้นให้อุตสาหกรรม ขั้นสูงขึ้นไป

ประเด็นท้าทายของสภาพตามปกติ

๑) มูลค่าสินค้านำเข้า - ส่งออกชายแดนมีแนวโน้มสูงขึ้น (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) ร้อยละ ๗.๔ ต่อปี แต่สินค้าส่งออกส่วนใหญ่มาจากแหล่งอื่น ๆ ไม่ใช่สินค้ามาจาก SEZ สระแก้วและจังหวัดสระแก้วโดยตรง และวัตถุดิบนำเข้าก็มีการส่งต่อไปแปรรูปที่อื่น SEZ สระแก้วและจังหวัดสระแก้วจึงเปรียบเสมือนเป็นทางผ่านสินค้าเท่านั้น

๒) เงินลงทุนที่ได้รับการอนุมัติในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ พบว่ามีอัตราการลงทุนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑ ต่อปี ถึงแม้จะมีเงินลงทุนที่ได้รับการอนุมัติเพิ่มขึ้น แต่ประเภทอุตสาหกรรมที่ได้รับการอนุมัติไม่ตรงกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย และอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงตามเป้าหมายการพัฒนาที่กำหนดไว้

๓) แรงงาน พบว่าทั้งจังหวัดสระแก้วและ SEZ สระแก้วยังไม่ขาดแคลนแรงงานเชิงปริมาณ แต่ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือ ดังนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในระบบการศึกษา รวมทั้งการจัดการการคุ้มครอง และการพัฒนาศักยภาพแรงงาน ทั้งด้านองค์ความรู้ผ่านการศึกษาและด้านทักษะฝีมือผ่านการฝึกอบรมต่าง ๆ เพื่อผลิตแรงงานที่มีความรู้ความสามารถสนองตอบต่อตลาดแรงงานที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ระบบและอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ ทั้งนี้ การฝึกอบรมที่ผ่านมายังมีน้อย เนื่องจากยังไม่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาใน SEZ สระแก้วยังมีไม่มาก

๔) ขยะชุมชน จากการประเมินปริมาณขยะใน ๗ ตำบลที่อยู่ในพื้นที่ศึกษาของพื้นที่ SEZ สระแก้ว ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีประมาณ ๒๐,๙๐๐ ตัน/ปี เพิ่มขึ้นเป็น ๒๑,๘๐๐ ตัน/ปี ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ และปัจจุบัน ค่าความสามารถในการกำจัดขยะอย่างถูกต้องของจังหวัดสระแก้ว คือ ๑๙ ตัน/วัน หรือประมาณ ๖,๙๓๕ ตัน/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ ๓.๕๒ สำหรับพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วมีสถานกำจัดขยะมูลฝอย ๒ แห่ง แต่มีการปรับปรุงใหม่ ๑ แห่ง

เมื่อกำหนดสภาพตามปกติดังกล่าวแล้วเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบว่า ภาพอนาคตของการพัฒนาที่คาดหวังไว้ จะทำให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างไร จากสภาพปัจจุบัน ที่ปรึกษาฯ ได้พิจารณาแนวทางและวิธีต่าง ๆ เป็นทางเลือกการพัฒนา ซึ่งล้วนมีเป้าหมายเพื่อบรรลุภาพอนาคตและเป้าหมายการพัฒนา แต่มีลักษณะ ข้อดี ข้อท้าทายแตกต่างกัน เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียได้ร่วมกันพิจารณาในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๒ รวม ๓ ทางเลือก ดังนี้

๒.๑ ทางเลือกการพัฒนาที่ ๑

เป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศและชายแดน ขับเคลื่อนหลักโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเศรษฐกิจท้องถิ่น เกษตรแปรรูปชายแดน เพื่อสนับสนุนภาคเกษตร และบริการ

“สร้างเศรษฐกิจไปพร้อมกับสังคมที่ดี บนศักยภาพของสิ่งแวดล้อมในพื้นที่”

ลักษณะของทางเลือกการพัฒนาที่ ๑

๑) พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นหรือเศรษฐกิจชุมชน ที่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วม โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด การทำ การรับผลประโยชน์ เป็นการผลิตสินค้าที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน เช่น ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีชื่อเสียงของพื้นที่ เช่น ไพล ขมิ้นชัน พื้ทะเลลายโจร เป็นต้น และสามารถส่งขายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านได้ และอาจเป็นผลผลิตที่นำไปต่อยอดในอุตสาหกรรมมูลค่าสูงต่อไป

๒) สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม - ขนาดกลางเป็นส่วนสำคัญของเศรษฐกิจท้องถิ่นเป็นฐานการผลิตวัตถุดิบ การแปรรูปขั้นต้น ธุรกิจการค้า ซึ่งผลผลิตสามารถนำไปต่อยอดแปรรูปเป็นสินค้ามูลค่าสูง เกิดการเชื่อมต่อกับฐานทรัพยากรในท้องถิ่นสู่การแปรรูปมูลค่าสูงโดยภาคอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมความร่วมมือตลอดห่วงโซ่อุปทานที่ชัดเจนมากขึ้น สร้างการกระจายรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น แม้อาจต้องใช้เวลาสนับสนุนให้เศรษฐกิจชุมชนเติบโตอย่างเข้มแข็ง ไม่ได้สร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วเท่ากับแนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ข้อดีของทางเลือกการพัฒนาที่ ๑

๑) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผลประโยชน์ทำให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายชุมชน ที่สามารถส่งผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตผลทางด้านเกษตร ที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งมูลค่าอาจจะไม่ได้สูงเท่ากับอุตสาหกรรมมูลค่าสูงอื่น ๆ แต่สามารถสร้างและกระจายรายได้ให้คนในชุมชนอย่างครอบคลุมมากขึ้น

๒) ผลดีของการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายชุมชนและอุตสาหกรรมขนาดย่อม-ขนาดกลาง ทำให้ขยายฐานการผลิตและการขายสินค้าที่กว้างขึ้น ตลอดจนการเป็นวัตถุดิบป้อนสู่โรงงานเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ทำให้เกิดเศรษฐกิจเติบโตทั้งชุมชนและอุตสาหกรรมขนาดย่อม - ขนาดกลาง

๓) สร้างเศรษฐกิจจากฐานของท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้เกิดเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีการกระจายรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ได้กว้างขวาง และก่อให้เกิดความยั่งยืนและการพึ่งพาทรัพยากรของพื้นที่เป็นหลัก ลดการพึ่งพาทรัพยากร เงินทุนและบุคคลนอกพื้นที่ โดยใช้ฐานจากภาคส่วนหลักในพื้นที่ การเกษตรและการบริการ

ประเด็นท้าทายของทางเลือกการพัฒนาที่ ๑

๑) เศรษฐกิจท้องถิ่นอาจเติบโตค่อนข้างช้ากว่าการสร้างกิจกรรมเศรษฐกิจจากการลงทุนขนาดใหญ่ และใช้ระยะเวลาในการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดยาวนานกว่า มีความเสี่ยงหากท้องถิ่นไม่เข้มแข็งและขาดการมีส่วนร่วม

๒) อาจยังมีไม่เพียงพอหรือขาดการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะฝีมือในการสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น ทั้งด้านมาตรฐานการผลิต การค้า การตลาด ธุรกิจทางการค้า และการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

๓) ต้องอาศัยและอาจมีความเสี่ยงต่อปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสร้างพันธมิตรทางการค้าเพื่อขยายการค้าไปพื้นที่ใกล้เคียงรวมทั้งประเทศเพื่อนบ้าน

๒.๒ ทางเลือกการพัฒนาที่ ๒

เป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศและชายแดนขับเคลื่อนโดยพัฒนาระบบโลจิสติกส์และเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชีวภาพ-หมุนเวียน-สีเขียว

“เร่งเติบโตเศรษฐกิจมูลค่าสูง ตามด้วยความใส่ใจสิ่งแวดล้อม เพื่อสังคมที่ดีตามมา”

ลักษณะทางเลือกการพัฒนาที่ ๒

๑) เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการผลิตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงและอุตสาหกรรมเป้าหมายในรูปแบบเศรษฐกิจชีวภาพ – หมุนเวียน – สีเขียว (Bio - Circular - Green Economy: BCG) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของประเทศ

๒) การพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) นอกจากอุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้หลักการผลิตแบบสะอาด มลพิษน้อย ยังสามารถนำของเสียหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ได้ และสามารถใช้ได้ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การเกษตร การขนส่งสู่โรงงานอุตสาหกรรม กระบวนการผลิต และการขายรวมทั้งการตลาด เน้นการส่งออกผ่านการเชื่อมโยงระบบการคมนาคมขนส่งภายในประเทศ และชายแดน ระบบและอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓) จัดทำสิทธิประโยชน์และมาตรการด้านภาษีผ่านเขตประกอบการเสรี ตลอดจนการบริหารจัดการแรงงาน ทั้งการจัดหา การคุ้มครองด้านรายได้ สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพแรงงาน เพื่อรองรับตลาดแรงงาน

๔) ระบบคมนาคมขนส่ง ประกอบด้วยระบบถนน ระบบรางทางคู่จากกรุงเทพฯถึงสถานีคลองลี้กต่อด้วยรถไฟทางเดียวไปสู่ปอยเปต การแยกขนส่งคนและขนส่งสินค้าโดยแยกขนส่งสินค้าจากด่านพรมแดนคลองลี้ไปยังด่านบ้านหนองเอี่ยน ซึ่งทำให้ขนส่งสินค้าได้มากขึ้นและรวดเร็ว ช่วยลดเวลาและลดต้นทุนการขนส่ง ตลอดจนลดมลพิษเนื่องจากจะลดปริมาณจราจรหน้าด่านพรมแดนคลองลี้

๕) ขับเคลื่อนด้วยอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ขอส่งเสริมการลงทุนได้ นอกจากนี้อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป็นหนึ่งประเภทในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สามารถขอส่งเสริมการลงทุนได้เช่นเดียวกัน ซึ่งสิทธิประโยชน์และระบบคมนาคมขนส่งรวมทั้งระบบโลจิสติกส์ที่สะดวกทำให้ลดต้นทุนในการขนส่ง จะเป็นแรงจูงใจดึงดูดนักลงทุนเข้ามาลงทุนใน SEZ สระแก้วได้

ข้อดีของทางเลือกการพัฒนาที่ ๒

- ๑) เศรษฐกิจจากการลงทุนขนาดกลางและใหญ่ ทำให้การเติบโตรวดเร็วและได้รับการสนับสนุนจากนักลงทุนในและนอกพื้นที่ มุ่งสู่อุตสาหกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มได้รวดเร็วกว่า
- ๒) ต่อยอดเป้าหมายการขับเคลื่อนด้วยการพัฒนาปัจจัยสำคัญด้วยระบบโลจิสติกส์ที่จะเป็นการนำทางเศรษฐกิจในพื้นที่ได้กว้างขวางและเกิดเครือข่ายกับการพัฒนาในพื้นที่ใกล้เคียง ทั้ง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน
- ๓) การใช้รูปแบบ BCG สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงเป็นการสร้างมูลค่าให้กับพืชผลทางเกษตร (พืชเศรษฐกิจของ SEZ สระแก้ว) คือเศรษฐกิจชีวภาพ ซึ่งเหมาะสมกับฐานการผลิตหลักของพื้นที่และประชาชนส่วนใหญ่ คือ ภาคการเกษตร
- ๔) เมื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมจะใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นการลดของเสียจากกระบวนการผลิต โดยการ ใช้ซ้ำ (Reuse) เวียนใช้ใหม่ (Recycle) ลดการใช้ (Reduce) เท่ากับการเปลี่ยนของเสีย เป็นวัตถุดิบได้ ทำให้ลดต้นทุนในการผลิต ซึ่งเศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นกลไกหนึ่งในการทำเศรษฐกิจสีเขียวซึ่งนำไปสู่การรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ที่ดี
- ๕) มีโอกาสให้ SEZ สระแก้วเป็นพื้นที่ทางเลือกสำหรับนักลงทุน ถ้า EEC มีข้อจำกัดในหลายประเด็น โดยเฉพาะการลงทุนที่แพง หาก SEZ สระแก้วสามารถทำให้เกิดการผลิตและขนส่งสินค้าด้วยราคาที่ถูกลงกว่า อาจจะเป็นปัจจัยดึงดูดนักลงทุนได้

ประเด็นท้าทายของทางเลือกการพัฒนาที่ ๒

- ๑) มีความเสี่ยงต่อการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นเอง การลงทุนจากปัจจัยภายนอก นักลงทุนอาจไม่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ศักยภาพของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- ๒) การกระจายรายได้และความเท่าเทียมกัน อาจไม่สำเร็จหรือเป็นไปได้แต่ไม่รวดเร็ว เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีศักยภาพและความสามารถในการส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจนอกระบบหลักด้านการเกษตรและบริการขั้นพื้นฐานซึ่งยังไม่ได้ใช้เทคโนโลยีและวิชาการ
- ๓) การเพิ่มมูลค่าสินค้าส่งออกขายแดนและการสร้างความเชื่อมโยงการขนส่งคมนาคมและการค้า จะต้องอาศัยการจัดทำข้อตกลง กฎ ระเบียบข้ามแดน รวมทั้งความเร่งด่วนในการพัฒนาระบบถนนระบบราง และโลจิสติกส์ ของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคจากปัจจัยภายนอกประเทศ
- ๔) การผลิตอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วย BCG เป็นสิ่งท้าทายสำหรับนักลงทุน เนื่องจากต้นทุนสูงกว่าและต้องใช้เทคโนโลยีและองค์ความรู้มากกว่า
- ๕) การพัฒนาอุตสาหกรรมต้องการแรงงานที่มีทักษะและมีศักยภาพ ในการทำงานในระดับต่างๆ ของกระบวนการผลิตอุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วย BCG ซึ่งแรงงานในพื้นที่อาจยังไม่สามารถรองรับ ทำให้เกิดการนำเข้าแรงงาน กระจายรายได้น้อยและประโยชน์ให้ท้องถิ่นไม่มาก

๒.๓ ทางเลือกการพัฒนาที่ ๓

เป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศและชายแดน ขับเคลื่อนโดย การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม

“มุ่งสังคมและคนให้มั่นคงก่อน นำทางเศรษฐกิจรายได้ที่ต้องรักษาสังแวดล้อมในที่สุด”

ลักษณะของทางเลือกการพัฒนาที่ ๓

๑) ใช้ทรัพยากรมนุษย์เป็นทุนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการพัฒนา SEZ สระแก้ว ทั้ง ด้านอุตสาหกรรม การเกษตรและการบริการ ยังรวมทั้งระบบและอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ เนื่องจากจังหวัด สระแก้วและ SEZ สระแก้วยังไม่ขาดแคลนแรงงานเชิงปริมาณ

๒) เน้นส่งเสริมเศรษฐกิจโดยใช้ศักยภาพและฐานทรัพยากรมนุษย์ เป็นหัวใจ เพื่อการจัดการ การ คุ่มครอง และการพัฒนาศักยภาพแรงงาน ทั้งด้านองค์ความรู้ผ่านการศึกษา และด้านทักษะฝีมือผ่านการ ฝึกอบรมต่าง ๆ เพื่อผลิตแรงงานที่มีความรู้ความสามารถ

๓) สนองตอบต่อตลาดแรงงานไม่ใช่เฉพาะในพื้นที่ SEZ สระแก้ว และจังหวัดสระแก้ว แต่ยังสามารถตอบสนองพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจใกล้เคียง ได้แก่ EEC SEZ อื่น ๆ และพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจประเภท ต่าง ๆ ทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

ข้อดีของทางเลือกที่ ๓

๑) ตอบสนองบริบทของสังคมและประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของผู้มีส่วนได้เสีย ในการมี ส่วนร่วมในการพัฒนา ไม่ละเลยความสำคัญของฐานรากความมั่นคงทางสังคม วิถีและบริบทของท้องถิ่น

๒) มีโอกาสสูงที่ก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ได้สมดุลกับมิติอื่น ๆ ไม่ทำให้เศรษฐกิจถูก ขับเคลื่อนโดยปัจจัยภายนอกมากเกินไป เนื่องจากเกิดจากการสร้างทรัพยากรมนุษย์ ที่สามารถสนับสนุน การเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งชั้นพื้นฐานและที่ใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยี ตลอดจนความชำนาญ

๓) เป็นศูนย์กลางพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพทั้งความรู้ความสามารถเพื่อรองรับตลาดแรงงาน ทั้งในและนอกในพื้นที่ SEZ สระแก้ว ทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

๔) เพิ่มรายได้ให้กับแรงงานด้วยศักยภาพตามตำแหน่งงานที่ยกระดับขึ้น และเป็นการสร้างงาน ให้กับผู้ที่ต้องการได้รับการพัฒนา

๕) สร้างเครือข่ายการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะกับสถาบันการศึกษาและศูนย์ฝึกอบรมต่าง ๆ รวมทั้งผู้ประกอบการ

ประเด็นท้าทายของทางเลือกการพัฒนาที่ ๓

๑) มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาและภาพอนาคตในระยะเวลาของแผนพัฒนา พื้นที่ SEZ และจังหวัด หากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใช้ทรัพยากรและเวลามากและยาวกว่าที่คาดไว้

๒) เศรษฐกิจอาจไม่เติบโตเร็วไปจนถึงการสร้างมูลค่าสูง หากมีข้อจำกัดในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ และการขาดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง และการให้ความสำคัญของการศึกษาและสร้างคนไม่ต่อเนื่อง

๓) เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ไม่สามารถสร้างเป็นมูลค่าเชิงเศรษฐกิจโดยตรงมากนัก ต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นกลุ่มกิจกรรมที่ยังขาดการสนับสนุนที่ชัดเจน แต่จะเป็นผลต่อการสร้างฐานทุนมนุษย์ที่มีศักยภาพ และส่งผลทางเศรษฐกิจกับแรงงานที่ได้รับการพัฒนา

๔) ความยากในการต่อยอดไปถึงระดับที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนสร้างโรงเรียนหรือสถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อพัฒนาทุนมนุษย์สนองตอบตลาดแรงงานในพื้นที่ SEZ สระแก้ว ทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

๖. การประเมินทางเลือกการพัฒนา

ในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๒ และ ๓ ผู้มีส่วนได้เสียจะมีส่วนร่วมในการประเมินทางเลือกการพัฒนา เป็นการประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกการพัฒนา เพื่อให้ได้ทางเลือกพัฒนาที่เหมาะสม (Preferred alternative) ซึ่งคือ ทางเลือกที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้มีส่วนได้เสียว่าเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ เมื่อเปรียบเทียบกับทุกทางเลือก (สศช.,๒๕๖๔) ในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๓ นี้ ที่ปรึกษาฯ จะอำนวยความสะดวกให้เกิดการร่วมกันคัดเลือกของผู้มีส่วนได้เสีย ให้ได้ทางเลือกที่เหมาะสม กระบวนการมีส่วนร่วมในการประเมินทางเลือก ประกอบด้วย การร่วมกันพิจารณาให้ความสำคัญหรือน้ำหนัก สัดส่วนของมิติการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสัดส่วนน้ำหนักของตัวชี้วัดของประเด็นยุทธศาสตร์และทางเลือกการพัฒนาต่าง ๆ โดยใช้วิธีการประเมินที่ต้องนำปัจจัยหลายเรื่องในการตัดสินใจมาใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์แบบหลายเกณฑ์ (Multi Criteria Analysis: MCA) และวิธีการที่ง่ายในการสื่อสารทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจได้ง่าย และทำให้สามารถพิจารณาเปรียบเทียบทางเลือกได้อย่างรอบคอบและตรงความต้องการ

วิธีการประเมินทางเลือก มีหลายแบบ ตัวอย่าง เช่น

๖.๑ การกำหนดน้ำหนักตัวชี้วัดโดย การวิเคราะห์หลายเกณฑ์ (Multiple Criteria Analysis: MCA)

ตัวชี้วัดจัดอยู่ในปัจจัยหลัก และปัจจัยรอง โดยปัจจัยหลักประกอบด้วย ตัวชี้วัดด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนปัจจัยรองได้แก่ตัวชี้วัดของแต่ละด้าน มาจากการวิเคราะห์ประเด็นยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดเหล่านี้จะมีค่าน้ำหนักต่างกัน จึงต้องมาทำการเปรียบเทียบแต่ละตัวชี้วัดโดยจับคู่เปรียบเทียบกับกัน เมื่อได้น้ำหนักตัวชี้วัดทั้งปัจจัยหลักและปัจจัยรองจึงนำไปประเมินด้วยเมตริกซ์ผลกระทบต่อไป

๖.๒ การวิเคราะห์ผลกระทบทางเลือกโดย เมตริกซ์ผลกระทบ (Impact Matrix Analysis)

เมตริกซ์ (Matrices) ของผลกระทบ สามารถระบุและนำเสนอผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของเป้าหมาย หรือกิจกรรมที่ส่งผลแตกต่างกันไปในแต่ละองค์ประกอบของสิ่งแวดล้อม มีลักษณะคล้ายกับการตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบสองมิติ โดยสามารถใช้สัญลักษณ์ ในรูปของค่าคะแนน ระดับที่แตกต่างกัน หรือสีที่แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของผลกระทบ หรือคาดประมาณระดับ หรือขนาดของผลกระทบนั้น เมตริกซ์สามารถแสดงให้เห็นถึงผลกระทบสะสม และผลกระทบทางอ้อม ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกันของผลกระทบได้ ซึ่งทำได้โดยการรวมเอาผลรวมของผลกระทบทั้งหมดทั้งในแนวนอน และแนวตั้งของกิจกรรมที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์ของการประเมินทางเลือก คือ ทางเลือกที่เหมาะสม สำหรับนำไปพิจารณาในการกำหนด ยุทธศาสตร์ของแผนการพัฒนา ในกรณีการศึกษานี้ จะเป็นกรอบแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนา จังหวัดสระแก้ว และแผนพัฒนา SEZ สระแก้ว

๗. การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน

การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน เป็นแนวทางหรือวิธีการดำเนินงานที่ช่วยให้ประเด็นยุทธศาสตร์ บรรลุตามวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยครอบคลุมทั้งการส่งเสริม การหลีกเลี่ยงและการลดหรือ บรรเทา (สศช., ๒๕๖๔) และมาตรการฯ นำไปสู่ความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ คือ ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้จัดทำ (ร่าง) มาตรการเพื่อความยั่งยืน เพื่อเป็น ข้อมูลนำเข้าในการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๓ หัวข้อ “การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน และการผนวกผล SEA กับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว” ซึ่งดำเนินการด้วยวิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการวิเคราะห์มาตรการเพื่อความยั่งยืน ผลที่ได้จากการ ประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งนี้ คือ ความคิดเห็นต่อ (ร่าง) มาตรการเพื่อความยั่งยืนจากนั้น ที่ปรึกษาโครงการฯ จะ นำผลลัพธ์ที่ได้มาประมวลผลและสังเคราะห์ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน ครอบคลุมมาตรการส่งเสริม มาตรการหลีกเลี่ยง และมาตรการลดหรือบรรเทาผลกระทบ พร้อมนำมาตรการ เพื่อความยั่งยืนไปบูรณาการผนวกเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

มาตรการเพื่อความยั่งยืนมี ๓ ลักษณะ ได้แก่ มาตรการส่งเสริม มาตรการหลีกเลี่ยงผลกระทบ และมาตรการลดผลกระทบที่เกิดขึ้น

๘. การจัดทำรายงาน SEA

การจัดทำรายงาน SEA เป็นการสรุปผลการดำเนินงาน SEA ทุกขั้นตอน เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ติดตาม ประเมินผล และสื่อสารกับประชาชน ซึ่งควรนำรายงาน SEA ไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย

โดยวิธีการดำเนินงาน คือ การนำข้อมูลสรุปผลการจัดทำ SEA และแนวทางและแผนการผนวก ผลการจัดทำ SEA เข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วที่จัดเตรียมโดยที่ปรึกษาโครงการฯ เพื่อนำเสนอ ผลการศึกษา และระดมความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้เสียในการประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งที่ ๓ หัวข้อ “การกำหนด มาตรการเพื่อความยั่งยืน และการผนวกผล SEA กับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว” โดยผลลัพธ์ที่ได้จากการ ประชุมกลุ่มย่อยฯ ครั้งนี้ คือ ความคิดเห็นต่อการจัดทำ SEA แนวทางการบูรณาการผล SEA กับแผนพัฒนา จังหวัดสระแก้ว รวมถึงข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนการจัดทำ SEA สู่การปฏิบัติให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จากนั้น ที่ปรึกษาโครงการฯ นำผลการศึกษาที่ได้ไปผนวกกับข้อมูลทางวิชาการพร้อมข้อเสนอแนวทางการ บูรณาการและการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เพื่อจัดทำรายงาน SEA เชิงวิชาการ และรายงาน SEA ฉบับประชาชนที่สมบูรณ์ที่มีความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับเพื่อนำเสนอหน่วยงานเจ้าของแผนหรือแผนงาน ต่อไป

๙. การผนวกผลการจัดทำ SEA เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เข้ากับแผนยุทธศาสตร์หรือแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้วิเคราะห์ (ร่าง) แนวทางการผนวกผลของ SEA กับแผนการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ก่อนการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ ๒ และ ๓ นี้ เพื่อเป็นข้อเสนอสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณา ให้ความเห็นและเสนอแนะต่อความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความคาดหวังผลของการศึกษา SEA ของพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว จะช่วยขับเคลื่อนและส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ได้อย่างไร และโดยแนวทางการพัฒนาอะไร และได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในประเด็นการพัฒนาของจังหวัดเรื่องใด ผู้มีส่วนได้เสียจะมีส่วนร่วมในการสร้างแผนการพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ร่วมกันผ่านเครื่องมือในการสนับสนุนการจัดทำแผน SEA นี้ได้อย่างไร และเป็นไปได้มากน้อย และทำให้แผนพัฒนาจังหวัดได้รับการยอมรับผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และตอบสนองความต้องการและคาดหวังได้อย่างรอบด้าน และสร้างความโปร่งใส ในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัด

การจัดทำโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๒ มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ ๑) เพื่อพัฒนาทางเลือกและประเมินทางเลือกการพัฒนาของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว (Special Economic Zone: SEZ สระแก้ว) ๒) เพื่อกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน สำหรับทางเลือกการพัฒนาที่เหมาะสม และ ๓) เพื่อจัดทำรายงาน SEA และผนวกผลการจัดทำ SEA กับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว โดยเฉพาะวัตถุประสงค์ที่ ๓) แสดงถึงความมุ่งหมายให้ผลการศึกษา SEA ในพื้นที่นำร่องครั้งนี้ เกิดประโยชน์ที่ชัดเจนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการจัดทำแผน กล่าวคือ เกิดการนำผลที่ได้จากการจัดทำ SEA ไปบูรณาการกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาใช้เป็นแนวทางปรับการกำหนดกรอบและประเด็นสำคัญ ในการจัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานแบบบูรณาการ ให้มีความครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล อำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกัน

นอกจากนี้ ตัวอย่างรูปแบบและบทเรียนการจัดทำ SEA SEZ สระแก้ว เพื่อสนับสนุนการวางแผนการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการของโครงการติดตามฯ ในความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงแนวทาง SEA รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำคู่มือ SEA เชิงประยุกต์ สำหรับแผนพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

๙.๑ ขั้นตอนการผนวกผลของการจัดทำ SEA เข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

ที่ปรึกษาโครงการฯ เสนอ (ร่าง) การผนวกผลของการจัดทำ SEA เข้ากับแผนที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้มีส่วนได้เสียได้พิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ ๓ มี ๒ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ ๑: การนำเสนอผลลัพธ์จากการจัดทำ SEA เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว เพื่อหารือกับสำนักงานจังหวัดสระแก้ว เกี่ยวกับการผนวกเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัด โดยเฉพาะแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ดังแสดงความสอดคล้องใน แสดงดังตารางที่ ๓

ขั้นตอนที่ ๒: การนำเสนอผลลัพธ์จากการจัดทำ SEA เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ต่อคณะกรรมการนโยบายพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อใช้ในการวางแผนการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนต่อไป

ตารางที่ ๓ ประเด็นการนำผลการศึกษา SEA ผสมกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	ผลการศึกษา SEA ในพื้นที่ SEZ สระแก้ว	ความสอดคล้องของผล SEA กับ แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว และ ประเด็นเสริมเพื่อเพิ่มความครอบคลุมของ แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว
ไม่ได้กำหนดวิสัยทัศน์เฉพาะสำหรับ SEZ สระแก้ว แต่อ้างถึงความสอดคล้องการพัฒนา SEZ สระแก้วกับ วิสัยทัศน์จังหวัดสระแก้ว คือ เมืองชายแดนแห่งความสุข ถิ่นเกษตรและสมุนไพรคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยวชุมชนและอารยธรรมโบราณ ศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงอินโดจีน มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน	เป้าหมายการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น บนฐานทรัพยากรอย่างมั่นคงและยั่งยืน”	มีการกำหนด เป้าหมายการพัฒนาเฉพาะสำหรับ SEZ สระแก้ว ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์จังหวัดสระแก้ว แต่แสดงหมุดหมายการยกระดับการพัฒนาให้ SEZ มีบทบาทชัดเจน โดยอาศัยจุดที่ตั้งชายแดนทำหน้าที่เป็นกลไกเชื่อมโยง ให้เกิดการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น บนฐานทรัพยากรที่หมายรวมถึงการเกษตรปลอดภัยและสมุนไพรคุณภาพ อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ที่จะมีการยกระดับเป็นการแปรรูปที่มีมูลค่าสูงขึ้น รวมทั้งการทำธุรกิจต่อเนื่องต่าง ๆ ที่คำนึงถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน
ประเด็นการพัฒนาที่ ๑: เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของประชาชนให้สามารถปรับตัวประกอบอาชีพและมีสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี ประเด็นการพัฒนาที่ ๒: พัฒนาทักษะของเกษตรกร ปัจจัยการผลิต ศูนย์รวม และการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานและเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด เพื่อการยกระดับสินค้าเกษตรของจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ ๓: พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศและการบริหารจัดการเพื่อให้จังหวัดสระแก้วเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ เชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉิยเหนือ - ภาค	ทางเลือกที่เสนอครอบคลุม ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้: สภาพตามปกติ (BAU): เป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศและชายแดน ขับเคลื่อนหลักโดยการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อนำทางผลผลิตเกษตรอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ ทางเลือกการพัฒนาที่ ๑: เป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศและชายแดน ขับเคลื่อนหลักโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและเศรษฐกิจท้องถิ่น เกษตรแปรรูปชายแดน เพื่อสนับสนุนภาคเกษตรและบริการ	- ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ของ SEA มีความสอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ประเด็นยุทธศาสตร์ของ SEA เป็นประเด็นที่มีการระบุลักษณะจำเพาะของการพัฒนา เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่หนุนเสริมกัน จากระดับฐานรากเชื่อมโยงสู่การพัฒนาต่อยอดยกระดับการพัฒนา กล่าวคือ (๑) ระบบคมนาคมขนส่งทางถนน ทางรถไฟ ระบบโลจิสติกส์ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (๒) พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงขึ้น อุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยรูปแบบ BCG ซึ่งครอบคลุมอุตสาหกรรมสีเขียว ในเขตประกอบการอุตสาหกรรมสีเขียว และเขตประกอบการเสรี (๓) พัฒนานอค์ความรู้ทั้งด้านการศึกษาและการพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าวตอบสนองตลาดแรงงาน

แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	ผลการศึกษา SEA ในพื้นที่ SEZ สระแก้ว	ความสอดคล้องของผล SEA กับ แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว และ ประเด็นเสริมเพื่อเพิ่มความครอบคลุมของ แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว
ตะวันออก และประเทศไทย- ประเทศ กัมพูชา- ประเทศเวียดนาม		
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔: เพิ่มประสิทธิภาพ ระบบโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการค้า การลงทุน พัฒนา เศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว	ทางเลือกการพัฒนาที่ ๒: เป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศและชายแดน ขับเคลื่อนโดยพัฒนาระบบโลจิสติกส์และเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชีวภาพ-หมุนเวียน-สีเขียว ทางเลือกการพัฒนาที่ ๓: เป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจในประเทศและชายแดน ขับเคลื่อนโดยการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑: การพัฒนา SEZ สระแก้ว เพื่อความเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒: การส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปมูลค่าสูงบนฐานทรัพยากร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓: การพัฒนาการศึกษา องค์กรความรู้ และศักยภาพของประชาชนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	- พร้อมด้วยมาตรการเพื่อความยั่งยืนทั้งด้านการส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย การสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่และวิสาหกิจชุมชน (SMEs) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและพัฒนา รูปแบบสินค้าการเกษตรและสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน การคุ้มครองแรงงาน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การพิจารณาปรับกฎ ระเบียบ ข้อตกลง และการเสริมสร้างกลไกการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้อง การ SEZ ให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมหลักเสียง ป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนา SEZ สระแก้วอย่างยั่งยืน - ผลการจัดทำของ SEA จึงสามารถนำไปผนวกกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ในส่วนแนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วได้โดยตรง

ในเบื้องต้น ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้เสนอ (ร่าง) ผลการศึกษาของการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ที่สามารถนำไปผนวกรวมกับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้วได้ในหลายประเด็นการพัฒนา เพื่อให้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วเป็นประตูเชื่อมโยงให้เกิดการพัฒนาทั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว และจังหวัดสระแก้วให้เป็นไปในทิศทางพัฒนาที่สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงความสมดุลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ผลการรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการประชุมกลุ่มย่อยครั้งที่ ๓ นี้ จะนำไปพิจารณาประกอบการสรุปผลการผนวกผลของ SEA กับแผนการพัฒนาจังหวัด ในขั้นตอนสุดท้ายของการศึกษาต่อไป

๑๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับของโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๒

๑๐.๑ จังหวัดสระแก้ว หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามพัฒนาจังหวัดและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จะพิจารณานำผลการศึกษา SEA ไปใช้ประโยชน์โดยการผนวกเข้ากับแผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว ไม่ว่าจะใช้ในการระดมทรัพยากรและติดตามประเมินผล หรือ ในระยะการจัดทำแผนใหม่ หรือนำ

สาระสำคัญไปใช้สนับสนุนประเด็นการพัฒนาของแผนฯ ซึ่งจะได้แผนการพัฒนาจังหวัดที่มาจากกระบวนการมีส่วนร่วม และพิจารณาครบทั้ง ๓ มิติ ได้แก่ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และส่งผลทำให้แผนฯ ได้รับการยอมรับ สอดคล้องกับความต้องการของคนในพื้นที่ และมีการบริหารการดำเนินงานและใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑๐.๒ ประชาชน ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่มีความเข้าใจในกระบวนการ SEA และแผนพัฒนาจังหวัดที่ผนวกการจัดทำ SEA มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการโดยเฉพาะในการพัฒนาทางเลือก การประเมินทางเลือก การกำหนดมาตรการเพื่อความยั่งยืน และการผนวกผลของ SEA เข้ากับแผนพัฒนาจังหวัด ทั้งนี้เนื่องจากความเข้าใจในขั้นตอนการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา การกำหนดภาพอนาคต การกำหนดตัวชี้วัด การประเมินข้อมูลฐาน (จากโครงการติดตามฯ ระยะที่ ๑)

๑๐.๓ บทเรียนและองค์ความรู้ ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ความท้าทาย และโอกาส จากโครงการนำร่องการศึกษา SEA ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ตลอดจนกระบวนการทุกขั้นตอน จะนำไปป้อนต่อการจัดทำคู่มือ SEA เชิงประยุกต์ สำหรับแผนพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และการวางแผนการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับพื้นที่อื่น ๆ และเผยแพร่การประยุกต์ใช้ SEA เชิงพื้นที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ๒๕๖๔. แนวทางการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) โดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ.

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ๒๕๕๗. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๔/๒๕๕๗. ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๗.

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ๒๕๕๘ก. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๑/๒๕๕๘. ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘.

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ๒๕๕๘ข. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๒/๒๕๕๘. ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘.

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ๒๕๕๘ค. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดมุกดาหาร. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๓/๒๕๕๘. ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘.

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ๒๕๕๘ง. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๔/๒๕๕๘. ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘.

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. ๒๕๕๘จ. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ๕/๒๕๕๘. ๒๓ เมษายน ๒๕๕๘.